

«Формування професійної спрямованості особистості студента – один з напрямів студентоцентрованого підходу»

*Підготувала:
Викладач першої
категорії
Коледжу НФаУ
Качура Т.М.*

ВИЩА ОСВІТА – це забезпечення професійного і духовного розвитку особистості майбутнього фахівця.

ВНЗ дає як так і

ЗНАННЯ

УМІННЯ

НАВИЧКИ

**ЯКОСТІ
ОСОБИСТОСТІ**

**ПРОФЕСІОНАЛІЗМ
ОСОБИСТОСТІ**

– сукупність психофізіологічних, психічних та особистісних змін, які відбуваються у процесі опанування особистістю **знань** з метою успішного виконання складних професійних **завдань**.

Постановка проблеми

Реалії
традиційної
технології
навчання

- роль викладача зводиться до трансляції знань з послідуочим контролем засвоєної інформації. Т.ч., ключові **навички** у більшості випадків **формується не в процесі навчання, а в процесі практичної діяльності студента як випускника – на робочому місці**

Рішення проблеми

спрямованого на:

Перехід до
проблемної
технології
навчання –
використання
**студенто-
центрованого
підходу**

- **формування професійної спрямованості особистості студента**
- **поглиблення практичних знань студентів**
- **посилення ролі студента як учасника процесу навчання – від пасивного слухача, до активного, який може частково впливати на процес отримання знань, компетенцій і навичок**

**ПРОЦЕС
ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ
ПЕРЕДБАЧАЄ**

(Маслоу А., Роджерс К.,
Абрамова Г. С., Бондаренко О. Ф.,
Бурлачук Л. Ф., Зубалій Н. П.,
Максименко С. Д.,
Моргун В. Ф. та ін.)

**здатність до
організації
самостійних,
професійних
та особистісно
значущих дій**

**становлення
студента як
суб'єкта
освітньої
діяльності**

**Професійна
спрямованість
особистості у
студентів
розвивається і
формується у
ВНЗ**

**під впливом викладання
дисциплін**

**участі в громадському
житті**

**виховати інтерес
до обраної професії**

**визначити
закономірності
розвитку галузі
професійної
діяльності**

**дати уявлення про
значення та зміст
обраної професії
у суспільстві**

ВНЗ
повинен

**виробленням прагнення
слідкувати за
інноваційною
діяльністю**

**формуванням в кожного
студента впевненості в
своїй професійній
придатності**

досягається

**формуванням вміння
направляти все
самовиховання на
користь роботі,
постійно поповнюючи
свої знання**

**розумінням необхідності
оволодіння всіма
дисциплінами, видами
підготовки,
передбаченими
навчальним планом**

ПОЗИТИВНІ МОТИВИ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(ЗА ДОСЛІДЖЕННЯМИ
Л. І. Божович, О. М. Леонт'єв, Б. А. Бенедиктов та ін.)

на МОТИВАЦІЮ також впливає

зміст
заняття

особистість
викладача

методика
викладання

стосунки в
студентському
колективі

досягнуті
результати

Формувати професійну спрямованість –
закріплювати позитивне відношення до майбутньої професії,
застосувати отримані знання до рішення задач виробництва,
розвивати престиж професії у власних очах студента.

Шляхи реалізації професійної спрямованості під час викладання фундаментальних дисциплін [5; 6]:

1) роз'яснення соціальної значущості обраної спеціальності;

2) переконання студентів у можливості оволодіння професією;

3) організація освітнього процесу із урахуванням вимог до майбутньої профдіяльності;

4) лекційний курс з прикладами за фахом;

5) типові розрахункові домашні роботи з задачами прикладного змісту;

6) обов'язково робити висновки після отримання результату з точки зору профдіяльності, інших дисциплін;

7) проведення семінарських занять з деяких тем в ігровій формі, де за імітовану ситуацію приймається ситуація, близька до майбутньої професії.

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА ЯК МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

(за Дьяченко М. І. та Кандибович Л. А. [1, с. 47])

- міцніє професійна спрямованість, розвиваються необхідні здібності;
- вдосконалюються досвід;
- збільшується почуття обов'язку, відповідальність, професійна самостійність,
- більш рельєфно виступає індивідуальність студента, його життєва позиція;
- збільшується вага самовиховання студента у формуванні якостей, необхідних йому як майбутньому фахівцю;
- міцніє професійна самостійність і готовність до майбутньої практичної роботи.

ТЕНДЕНЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА ЯК МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ [3, с. 201]

ЗМІНИ В СТРУКТУРІ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТА

- *завершується процес професійного самовизначення*

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

- *ментально-духовна атмосфера сімейно-родинного середовища*
- *особливості довузівського освітньо-виховного простору*
- *організація навчального процесу у ВНЗ*

ЗРІЛІСТЬ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

- *у т.ч. соціальна, духовна й професійна*

ГОТОВНІСТЬ ВИПУСКНИКА ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ ФУНКЦІЙ

- *психологічна готовність*

***Показники
ефективності
навчального
процесу у ВНЗ***

«Юний студент приходить у ВУЗ, вважаючи, що обрана ним з тих чи інших мотивів майбутня справа є бажана для нього. Якщо по закінченню ВУЗу в нього буде відчуття, що і він потрібний цій справі, що вона стала для нього своєю, то це і буде свідчити про його психологічну особистісну зрілість як спеціаліста»

Леонт'єв О.М. [2]

ЗМІНИ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ

*міцніють
мотиви,
пов'язані з
майбутньою
професією*

*з'являється
прагнення
добре
виконувати
свої обов'язки*

*бажання
показати
себе вмілим
фахівцем та
досягти
успіху в
роботі*

*ростуть
прагнення
успішніше
вирішувати
складні
навчальні
завдання*

*посилюється
відчуття
відповідальності*

**ЗДІБНІСТЬ ВЧИТИСЯ –
НАЙВАЖЛИВІША,**
ніж засвоїти конкретний набір
знань, які швидко стають
застарілими.

*Кардинальним чином впливає на професійне
становлення, тому що визначає можливості
в післявузівській безперервній освіті.*

(Погляд С. Д. Смирнова [4, с. 142])

ЩОБ ФОРМУВАТИ ЗДІБНІСТЬ «ВЧИТИСЯ», НЕОБХІДНО

**посилити роль
студента як
учасника
процесу
навчання**

*від пасивного слухача, до
активного, який може
частково впливати на
процес отримання знань,
компетенцій і навичок*

**приділяти
особливу увагу
діалоговим
формам
спілкування зі
студентами**

*в процесі виконання ними
курскових, дипломних
проектів, проходження
практик*

**розвивати
самостійні
форми
навчальної
роботи**

*(варто зазначити, що
результатом
самостійної роботи є не
просто певна сума знань,
умінь і навичок, а
самостійність як
риса особистості)*

**впроваджувати
активні і
творчі форми
навчальної
роботи**

*(творча участь у
семінарах, підготовка
презентацій, виконання
творчих робіт, участь в
конкурсах студентських
робіт, олімпіадах тощо)*

Список використаних джерел:

1. Дьяченко М. И. Краткий психологический словарь: Личность, образование, самообразование, профессия / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович. – МН.: «Хэлтон», 1998. – 399 с.
2. Леонтьев А.Н. Психологические вопросы формирования личности студента / А.Н. Леонтьев // Психология в вузе. – 2003. – № 1–2. – С. 232–241.
3. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посібник / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К. : НПУ, 2006. – 267 с.
4. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности / С.Д. Смирнов. – М. : Академия, 2001. – 304 с.
5. Хомюк И.В. Формирование профессиональной направленности студентов ВУЗов в процессе изучения высшей математики / И.В. Хомюк, Е.А. Иванченко // *Auspicia (recenzovaný vědecký časopis pro oblast společenských a humanitních věd.* – České Budějovice: Vysoká škola evropských regionálních studií, 2014. – Číslo 5-6, ročník XI. – С. 124-129.
6. Хом'юк І.В. Шляхи формування професійної спрямованості студента ВТНЗ / І.В. Хом'юк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців. – Збірник наукових праць. – Вип. № 18 – Київ- Вінниця : ТОВ «Планер», 2008. – С. 359–364.